

AURORA SOCIAL

Setmanari defensor dels interessos del Treball

Les comunicacions a la Redacció s'han de rebre lo més tard el dilluns.

No's tornan els originals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
CANUDA, 15, 1er

Hores de Redacció: de 5 a 8 de la tarda
Apartat de correus núm. 26

Espanya, mitjany 1'50 pts., per corresponent 1'75—Estranger, mitjany 2 francs, per corresponent 2'75
Número solt 5 céntims.—Paquet de 25 números pels la venda 75 céntims

Pagos a la bestreta. Poden enviarse sellos de correu y tota classe de lletres de facil cobro.

Preus pels corresponents propagandistes
5 números 7 pessetes semestre
25 : 30 :
50 : 50 :

FILANTROPIA OFICIAL

ELS POBLES INONDATS: Tinguéunos compassió; no ns'acabeu de matar, qu'ab aquestes inundacions hem quedat en la miseria.
EL MINISTRE (al Recaudador): Sí, es veritat; així no t'ris encare. Tenint en compte la desgracia de les inundacions, no els cobrarás les cédules fins al dia 20.

* Regalos pels subscriptors *
Vegis la 2.ª página

Secretariat del Poble
Consultes gratuïtes de 7 a 8 del vespre.

Sorteig de regalos pels suscriptors

1.er regalo: Podrán escollir entre:

Una máquina de cosir Wertheim.

Un llit y somier pera una persona, un armari pera roba y sis cadires.

Un llit y somier pera matrimoni y un armari.

2.er y 3.er regalos: Podrán escollir entre:

Un armari pera roba.

Un llit y somier pera una persona.

Mitja dotzena de cadires.

Un rellotje de paret.

4., 5., 6., 7., 8., 9. y 10.: Imposició a la Caixa de Estalvis de 20 pessetes o un rellotje de butxaca.

El diumenge 15 de Desembre tindrà lloc el sorteig al local d' AURORA SOCIAL.

Tenen dret a aquest sorteig tots els suscriptors qu'estiguin al corrent de pago del segon semestre de aquest any, el dia 14 de Desembre, y tots els nous suscriptors que ademés de suscriurels pels mesos de Novembre y Desembre hagin adelantat el pago del primer semestre de 1908, pel proxim dia 14 de Desembre.

Si surt favorescut el número que porta el rebut de suscripció, donarà dret a la opció de un dels premis.

Si sortis un mateix número per dos o mes premis solsament, tindrà dret al primer premi que surti adjudicat.

El regalo se entregará a aquell que porti el rebut.

El dret a recullir el regalo caducará el 31 de Mars de 1908.

Els suscriptors d' AURORA SOCIAL que estiguin abonats al 2.º semestre d' aquest any, pera tenir opció al sorteig de regalos deuenen estar al corrent de pago el 14 del proper Desembre.

Els Restaurants Obrers

La situació dels obrers de les conques que han sigut inundades pe's darrers anys es verament deploiable, y ho serà durant molt temps. Hi ha fàbriques que posser tardaran més de tres mesos en poguer reparar els desperfectes soferts.

Si, donchs, no's fa altra cosa que deploiar la desgracia, 'ls obrers se trovaran rodejats de simpatia, però mancats de recursos pera satisfacer llurs primeres necessitats.

Urgia fer algom pràctic pera aportar a les víctimes auxilis materials. Els fabricants havien proposat al Gobern que 'l Banç d' Espanya' ls avenses el capital que han de importar les restauracions y reparacions de les fàbriques, ab la condició de que durant els tres primers anys se's dispensem de pagar els interessos, comprometentse a pagarlos durant els tres anys darrers. En Maura en principi donava esperances de que fos un fet la proposta dels fabricants, pero are precisament, després del *viale regio*, després que 'l Gobern s' ha pogut convèncer com a testimoni de vista de la magnitud de la catàstrofe, are precisamente que ja s' ha realitzat l'*acte politich*, are precisamente... el Gobern se nega a acceptar la proposta y a fer cap sacrifici a favor dels pobles inondats, llevat del aplaissament de les cèdules, que ridiculisa ab molt bon sentit la caricatura del present número.

Y, donchs, què hem de fer els catalans devant de una Gobern que en mitj de les majors desgracies així desamparan als contribuents que 's mantinen?

Ab les captes pùbiques, ab les festes de beneficència, lo que arriba a recullirse no basta pera que 'ls obrers puguen mantenir-se durant una setmana. Y n'hi haurà molts que hauràn d'esperar dos mesos avans de poguer tornar al lloc que ocupaven!

¿Com ac dir, donchs, a socòrre a les víctimes de les inondacions, y sobre tot a aquells que 's trovan condemnades a la desocupació forsoa durant molt temps?

El medi més pràctic y necessari ha sigut projectat per un eminent filòsoph y sociòlech de nostra terra, que en son elevat ministeri segueix el camí emprès per le Ketteler y Manning, qual criteri en les qüestions socials hem recullit alguna vegada en el nostre setmanari. AURORA SOCIAL no's vol deixar portar pe's prejuicis ni pe's exclusivisms sectaris, y sempre ha encoratjat tota iniciativa y tota obra individual o social que resulti positivament beneficiosa pe's obrers.

La reforma social fundada en la justicia y en la traternitat es una obra que necessita de la bona voluntat de tothom.

Y nosaltres recordem que 'l doctor Torras y Bages es l'autor de la Jerarquia industrial, de la Carta als Obrers de Manresa y de altres treballs sobre la Democracia que han sigut molt comentats a Espanya y al extranger. Nosaltres sabem que s'ha interessat per la fundació de Societats de previsió y assegurança que estan organitzant els obrers de Vich. Y darrerament hem llegit la Carta que ha dirigit al Patronat Obrer de Manresa, que comensa ab aquestes paraules:

·Pensant en la calamitat que ha caigut sobre aquests estimada ciutat de Manresa ab les inundacions que han destruit tanta riquesa y que fan temer la contingència de gravíssimes dificultats econòmiques en la classe obrera y treballadora, classe que ha de mereixer la major estima y consideració de part de tots los homes de cor noble, se me ha ocorregut una idea, qual conveniencia proposa a la deliberació de VV. y a la dels demés ciutadans de Manresa que se interessan pel te públic: la creació d'un Cuyna econòmica.

Y després d' explicar magistralment el sentit de la institució, que lluny de proposar la supressió de la llar, té per objecte proporcionarla còmoda y barata als obrers que no 'n tenen, y després de fer constar que la obra 'no ha de tenir cap exclusivisme, sino que ha de admetre la cooperació de tots los homes de bona voluntat y que se interessan pe'l ben general dels homes', afegix que, malgrat la crisi pecuniaria que atravessan els llocs de sa jurisdicció, ofereix, no obstant, 'pera la realització d'aquesta obra, en el cas de que 's crea convenient y útil, la cantitat de mil pessetes.'

Baldament que aquest exemple de generositat tingui molts imitadors entre les persones acomodades, les quals convindria que organisen y tradussin en obres permanentes y tan útils com aquesta llurs donatius.

Ab el nom modest, tan català y casulà, de Cuyna econòmica projects el Dr. Torras erigir una institució semblant a les que darrerament s'han fundat al Extranger y duhen el nom de *Restaurant ouvrier*, *Maison de famille*, *Bouche de pain*, *Bonne garde*.

Pero 'nom importa poc, lo que importa es la cosa; y que realment aquestes institucions son be-

neficioses pera lo poble, ho demostra la experiença.

A Barcelona funciona desde 1899 un Restaurant d' Obrers, establet en la barriada de Santa Madrona, carrer de Calabria, números 8 y 10. D' aquesta institució se'n ha fet ben poca fressa, com d' altres obres de filantropia social que tenim a Barcelona, y de les quals si fossin extranjeres, tothom ne parlarà y les aplaudirà.

Perque en aquest pays tenim la mala ventura de deixarnos suggestionar per la noms exòtics y preferir molt sovint lo que es de fora, sens cuidarnos de averguençar si es bo o dolent, a les obres socials establecides dins de casa, entre les quals n'hi ha algunes molt ben organitzades y ben administrades, que tenen el nou merit d' haver de sostenerse malgrat el silenci de la premsa y la indiferència o al ingratiud d' una gran part del pùblic.

Dels datus recollits resulta que en el Restaurant d' Obrers, del carrer de Calabria la vida resulta dolentemente barata pera els 3.000 treballadors que ordinariament hi concorren que en els Restaurants ouvriers de París, per exemple 's que funcionan en la Rue Richelieu, Saint Honoré, Saint Germain, etc.

Aquests èxits, y si pot ser encare majors, son els que desitjem al Restaurant Obrer que 's tracta de fundar en la ciutat de Manresa, en la que aquesta obra podria fer un gran bé, resolgent en aquest període en que 's trovan parades tantes fàbriques y tantes obrers en vaga, el difícil problema de fer la vida econòmica a les famílies dels mateixos.

Eells, els obrers, son els més interessants en l' èxit franch de la obra. Mes pera això se fa indispensable que alguns depositin les seves prevencions, N'hi ha que creuen que l' assistir a una Cuyna o Restaurant obrer es cosa humiliant. Donchs què dirian de les *Cantines maternals* y dels *Hostals de temperança* que funcionan al Extranger? El fer bé y rebre el bé es sempre un acte que honra, sia qui's vulga el que 'l reb. L' obrer no se sent humiliat quan entra en un hostal o en una fonda. Y, no obstant, en aquests estableciments se persegueix en la licitud, individual; mentre en els Restaurants obrers se persegueix un fi filantròpic, social.

Aquest es el secret de la baratura dels àpats que s' hi serveixen. De manera que es un error el creure que en aquests Restaurants el menjar es més dolent, perque 'l preu es més barato. La rahó d' això es perque en els Restaurants obrers sostinguts ab donatius filantròpics, sia en forma de grossos capitals o de petites quòtes, 'ls aliiments se venen a preu de cost, o a vegades més barato que si's compra al detall, perque aquests estableciments, quan el consum es molt gran, compran al engrès y obtinen un descompte adúch en els articles de superior qualitat, sobretot quan se paguen al contat. En els mateixos principis se fundan les Cooperatives. Y tot el benefici que fan els intermediaris el reportan els obrers, sempre en el supost de que la obra ofereix garanties de moralitat y bona administració.

Hi ha encara una altra ventatja. Y es que cobent y condimentant els menjars pera un gran número de consumidors, s' estalvia molt més que en les petites cuynes de familia. Y si del servèi se'n encarregan personnes que refusin les propines y tot quant tingui rahó de premi, com se fa a Espanya y al Extranger en moltes d' aquestes obres socials, l' economia va essent encare major.

Aquests ventatges oferiran sens dubte el Restaurant de Manresa, y per això no podem menos de aplaudir el projecte y de deranar l' apoy moral y material de totes les personnes que li puguen prestar.

No 's tracta de fer competència a ningú. Se tracta de remeyar una necessitat apremiant, la necessitat de menjar, en una comarca ahont s'ha fet més difícil per la desgracia soferta ab les inondacions.

Que l' obra prosperi, donchs, y s' extengui si es precisa, a les demés localitats que 's trovin en cassos consemblants es lo que sincerament desitja AURORA SOCIAL pera posar en fuya l' espectre de la fam y la miseria que amenassa avuy a molts treballadors.

CLARIS.

La llibertat del impost

La plena y entera llibertat del impost: veus que l' ideal de la ciència econòmica. L' impost verdader, just, perfect, es l' impost lliure, no pera cadaçut, sinó pera tots, llegitimament representats y plenament ilustrats sobre l' ús que deu ferse del diners. Els membres de la Ciutat contribueixen lliurement y després de discussió, y ab ple coneixement del fit; ja ho saben perque donan; demanant compte de tot lo que els confian als administradors dels interessos de la patria comuna. Aquesta es una llei principal de la riquesa y llibertat dels pobles. Si 'l poder central exigeix d' ells impostos, apelant a la coacció o sens escoltar llurs justes reclamacions, y 'ls tracta com a estrangers o vensuts, esdevindrà la ruina comunal.

L' imperi romà manifestament fou consumit pe'l cranc de la fiscalizació, com no serà l' Europa, si no s' hi posa remey.

GRATRY

LA METJESA DE LA LLAR

Els termes empleats en medicina

(CONTINUACIÓ)

Frictionar es fregar a una part del cos, sia ab la mà sola, sia ab respall exprés pe'l cas, ab un boci de franela o de drap groller, a fi d' atrárehi la sanch o de ferhi penetrar una substància de medicament.

Edulcorar un medicament es endolcirlo ab mel, sucre o aixero.

Decantar es transvassar poch a poch un líquit que ha fet solatje, pera tornarlo clar.

Gargarizar es fer anar un líquit a les parts malaltas de la gorja. Es necessari deixarli qualques segons y després llenar-lo de nou desguida sense empassar-sel.

Expectorar es sinònim d' escupir.

Un coliri es un medicament pe's ulls.

Un pediluví es un bany de peus.

Un tòpic es un medicament que s' aplique a l' exterior, com una cataplasma, en el punt del mal.

Un sinapisme es un tòpic a base de grà de mostanya.

S' anomena liniment un medicament untós pera fer friccions.

La injecció consisteix en introduir un líquit en una cavitat del cos, per medi d' un instrument. En els mals d' oreilles els metges ordenen molt sovint injeccions.

Un vesicatori es un medicament que fa surtit a la pell vesicles plenes de materia serosa.

Una ventosa es un vaset que té ordinàriament la forma d' una campana; s' aplique a la pell pera produuirhi una irritació local y atrárehi la sanch.

Se distingeixen les ventoses seques que no tenen més objecte que rubificar la pell y les ventoses escarificades, després de les quals el metge incisa la pell y en treu sanch. No hi ha res tan fàcil com posar una ventosa seca. Se posa paper inflamat en el vas, que entraïda es més estreta que la cavitat, y s' aplique ràpidament el vas demunt de la pell. Després d' algunes minuts se posa l' ungla entre la vora del vas y la pell, de manera que s' introduixi un xich d' ayre y el vas se despren fàcilment. Els ventoses s' empleen ab èxit en els dolors reumàtics y les neuralgias.

La tisana es nom que 's dona a tots els líquits ahont se fan bullir o s' hi fa infusió de quelques plantes de medicament.

Una poció es un remey líquit que s' administra per dosis de cullerades.

Un «looch» es una poció pectoral suavizadora.

Segons las propietats dels medicaments, se divideixen en **suavisadors emollients**, que contenen un such viscos o frescant; **astringents**, que restrenyen els teixits; **febrífuchs**, que combaten la febre; **vermífuchs**, que maten els cuchs; **sudorífuchs**, que provoquen la suor; es diurétichs, que accionen en la secreció urinaria; **narcòtics y soporífuchs**, que calmen, adormen; **aperitius**, que desperten la gana; **estimulants**, que exciten el sistema nerviós; **antinerviosos**, que calmen els nervis; **depurativs**, que purifiquen la massa dels humors; **anestèsichs**, com el cloroform, que sospenen la sensibilitat; **tònicshs**, que fortificant els òrgans.

X.

Escoles menagères

Antigament a Catalunya les escoles de noyes s' anomenaven **costures**, perque en elles se 'ls hi ensenyava no solament de llegir y escriure, sino també de cosir y repassar la roba y totes aquelles feynes que ha de saber fer una mestressa de casa.

Aquesta tradició s' esmorthà una miqueta ab la enseñanza moderna, pero avuy aquesta enseñanza torna a seguir els mateixos camins que havia roturat el seu seny y la experiència antigua.

Les escoles **menagères** de avuy son una extensió, un desenrotill y un complement de les **costures** nostres d' ahir. A Bèlgica, que es el primer país que les ha obertes han assolit un èxit maravilloso y donan actualment resultats molt profitosos, sobre tot pera les classes treballadores.

De Bèlgica passaren a França, essent les més antigues escoles municipals **ménagères** que coneixen les de Reims, de Rouen y del Havre, fundades poc després de la guerra franco-prussiana.

L' ideal a que obheixen aquestes escoles es la preparació de tots aquells medis que necessita la dona pera cumplir el destí ordinari de sa vida. En aquests establiments no 's tracta pas simplement de que les noyes aprenguin a dir de cor la llissó. Tenen un caràcter més pràctic que teòric, pràctic en el sentit de dirigir la educació al cumpliment dels devers de la vida real. La dona que 's forma en les escoles **ménagères** no es la dona cavalleressa o romàntica; no es la variable estrella del gran mon o la bella inutilitat dels salons y les tertulies; no es l' esclava de la moda o l' article de luxe de la Fira de Vanitats, sino la dona real, la que ha de ser un dia mestressa de casa y mare de família.

La dona discreta, la dona moral, la dona forta, la futura providència de la llar: veus que l' ideal d' aquests

ELS TERRATREMOS DE CALABRIA

Els ingeniers recollint cadàvres

competint ab l' espinguet allunyadis d' un tren y ab la mandrosa cantarella dels serenos.

—Tindràm pluja! —diu l' aigua y anis al vigilant del carrer, assegut aquet al llindar de la porta.

—Ab la bonansa d' avuy no me'n estranya pas gens—respon el vigilant.—Mireu com són les pedres!... —Gayre be os ho asseguro!... —Fà totduna, reconeixent a n' en Pau mona, qui's vā acostant a la barraca tot fent tercerillas de gayrell, com el caball en el joch d' escahs.

L' aigua y anis s' aboca fora del taulell, y contemplantse una estoneta a n' en Pau tot desarrangantse 'ls brassos, remuga:

—Si m' adono de semblant hoste gayre be tiro teló... No me'n recordaba que fossem a divendres...

—Ab això si que'n Pau es un rellotje!... —reprén el vigilant.—En sent a divendres, no falla, turca segura.

. En Pau, en tant, tot fent dibuixos ab els peus, s' adevanta vers la barraca, baixa el cap y una ma dessobre 'ls ulls, com si 'ls flams dels globos li malmetessin la vista. De sobre s' ajup, es palpa 'l cos, veu bellugant la sombra del final proper, que s' destaca a ran d' acera com estrambòtich jeroglífich, y allarga 'ls brassos pera cullirla.

—Part hi yuy, si es un duro, Pau! —li diu l' aigua y anis, riuentse.

—¿Qu' has perdut la gorra?—reprén el vigilant, veient que la d' ficada fins a les orelles. —Es que si t' buscas la mantellina no te l' has tret pas de demunt... —El gech! —Que no veus que l' portas a la espalda a tall de macu? —En cara tens fogots a Novembre?

En Pau riu, un riure histèrich, com el d' un boig; remunta l' acera, s' arramba a la paret fugint dels flams dels globos, que l' embestixen per tots cantons; y agafantse al passamà de la barraca, crida, tot endintzantz 'l cap:

—Cinch céntims del que crema!

—Encare vols més beure, Pau? —li diu en Ton, sentint aquella veu aspre y esgarrofosa com si estés passant un catarro.

—Cinch... cinch y pron, Ton

—Mira que la téva dona!...

—Já... já... já... La meva dona! —Oy que li vindrà de nou a la meva dona!... Mira... a casa no hi ha donas que valguin, ¿sabs?... Per que l' home que s' deixà governar per la dona es un llonsa... —Comprens lo que dich?... Un llonsa, Ton. Com qu'ahir mateix li deya a n' en Joan dels baus, que may se treu la dona de sobre: Joan, sou un llonsa... —Estás en mí, Ton?...

—Si; un llonsa... Pro si me las portessis d' anyell aquestas llonsas y ben arrebossadetas... —enténs, Pau?

—Vinga... vinga la copeta...

—Mira que la téva dona 'm te dit...

—¿Ton?... —¿Que me has pres per un...

—¿Per un llonsa?... Apa, te; y esquitllat —li diu en Ton, allargantli 'l got.

—Ja es del que crema?—pregunta en Pau, alsant el bras y contemplantse el got al través d' un dels globos.

—Es que no vull que me l' batejis!...

—Jesus!... —que l' angel beu!... —crida l' vigilant, desde lluny, veient que'n Pau ja xerrupa...

—Si que's del bo, Ton,—reprén en Pau.—Canya pura... de confiança. No tingas por que mentres el dongs axis 't panyorin... Com que si sapigués d' escriurte 'n firmaria un recibo... —Be me'n daràs un altre copeta si pico de mans...

En el café de la Perla quan pican de mans hi tornan...

—Tornan a pagar, vols dir?

—Be, home; si estás per cinch céntims... té... —No vull que 't desdineris... —vinga!...

—Ni per cinch céntims ni per un duro, Pau... Lo que hi ha es que no vuy compromisos... La téva dona 'm te dit...

—La meva dona 't té dit... La meva dona 't te dit... que si me hi empenyas 't tiro las ampollas enlayre, ¿sabs?... Y si no n' hi ha prou de les ampollas els gots... y si no n' hi ha prou dels gots...

—Bum!... Ja ha esclat la bomba...

—Pau... —seny!... —afegeix el vigilant desde 'l cantó;—pensa que si t' enfila massa te n' aniràs a casa ab l'litera com ho feyen els marquesos...

—Es que ab això de la dona—reprén en Pau

—m' hi encenç, m' hi recremo... Y... vaja... no hi passo... —Encare las porto jo las calsas!... apedassadas, ja ho sé; pero las porto!... Y l' home que te geni!... Per que l' home y la dona son com aquests dos gots... (Prend dos gots del taulell y se'n queda un a cada ma). Aquí hi ha l' home... Aquí hi ha la dona... Y no hi ha mes camí que aquet... (Lo passamà del taulell). —Per ahont se'n van si no s' entenen? (una veu desconeguda: (Pel descosit). (En Pau, mirant enlayre: —Calla, borratxo!...) L' un cap a Rodas y l' altre cap a Pilat... —Dones, no se'nyor... L' home pren el mando, y diu a la dona: —Cap aquí!... —Y la dona (accionant a tots els gots) s' en ve cap aquí... —Cap allà!... —Y la dona (seguint els moviments ab els gots) cap allà... Perque si deixeu que la dona s' ensili de puntetas y us planti cara, si li diheu un dia —Cap allà! y ella, tossuda, se'n ve cap aquí!, —qué voleu que succehesca?... —¿Qué ha de succehir? (Acosta 'ls gots, repentinament, com qui 'ls platerets, y en fa deu trossos).

—Naturalment, que 's trenquen,—diu el vigilant.

—¡Y que te 'n fassis dos ralets!... —respon l' aigua y anis, encarrantshi...

—Dos rals un parell de gots?—reprén en Pau.—A Badalona per mitja pesseta me'n doyan un cove'...

—Voy!... —crida l' vigilant—sentint els picaments d' un vehi...

—Que també 'n fan de papó—contesta en Ton, enfadantshi.

—Deuhen ser de cristall de roca aquests!...

—Son del que son, Pau... Y el vidre qui 't treuca 'l paga.

—Veurás, no ho sabia que gastessis tant fi...

—Jo m' creya que del cristall de roca no mes en feyan ulleras...

—Paga y recorra, noy!... —observa el vigilant.

—Be 'ls deus portar dos ralets!... Y si no, deixa penyora, que no se te 'n anessin de la memoria ..

(Acabarà)

ODA AL TRABALL

Poesia premiada en els Jochs Florals de l' Ateneu Obrer Català de Sant Martí dels Provençals, celebrats el passat diumenge.

L.—Labor prima virtus

Traball, oh sant dilema que al home dignifiques, qui omplenes nostres testes de l' ànsia d' avenç, qui dones a les terres sahó per ferles riques, qui tens a les entranyes dels camps el futur pà.

Traball, virtut del home, bon angel qui vigiles les boques monstruoses dels vici, font de crims, qui es calma i placidesa i amor dintre les viles, qui extreus de les fondaries els cors i els dús a l' cims.

• Traball, ritme sonor de les ciutats vibrantes, salut del cos, dolcesa del esperit, tú ets gran! Per xo les cançons nobles que t' han cantat, son qu' encar totes les lires dels segles van vibrant.

Traball, claror dels ulls i font de l' esperança, per tú la pau sagrada refresca 'ls nostres fronts i am tú, mentres la vida d' èstims va escoltantse, teixeixen nostres somnis paternes oracions.

Per tú, qui justifiques la fé de nostra vida, travall, s' aixequen temples, augmenten els tresors, tastem el vi novell qui fa la sang arida i en cants d' amor sentim la joia dels esforços.

• Traball, salut mil voltes! Tú ets l'alba lluminosa qui exténs sobre la terra claror de llibertat, i ets tú qui has d' esborrar tota passió odiosa qui enteli les serenes visions de la Ciutat!

Companys, quina illusió sentir la Terra lliure! Que 'ls homes sentin batre la sed de juventut i llensiens les cadenes al fons del mar, per viure, somriguin i traballin i diguin qu' han viscut!

• Perque, companys, avuy encare hi han les penses malévolas qui diuen que l' traball és flagell! Perque, companys, hi han homes encar plens de temèns qui tanquen les finestres per por d' un nou destell!

Traball es bé i es honra, traball es jovenesa, traball es alegria i es gloria i es virtut... La Forma i les Idees, la Força i la Bellesa, per tú, Traball, ens porten la vida i la salut.

Traball, serve inflamades les ferjes de la vida, cedeix a mans ciclopées la forsa del teu mall, junyeix a la carrossa corcera lliures de brida, que triomfi, que exalte la gloria del Traball!

PERE PRAT GABALLI

Solidaritat natural

entre 'l patró y l' obrer

En nostres societats, que inconscientment y a vegades contra 'ls seus desitjos obheixen a les influències de la Caritat, les classes intel·ligents, àdhuc quan estan entregades al esperit utilitarí, admeten perfectament y fins se complauhen en repetir ab l' escola humanitària, que tots els homes son germans. ¿Com no veure, encare que solament tingüessim les ilums del bon sentit, que 'l patró es un home com els seus obrers, provehit d' idèntics dons essencials de la naturalesa, sotmés a les mateixes debilitats y accidents, exposat a devallar algun dia, per efecte dels canvis de la vida, del lloc distingut que ocupa, així com els seus obrers son capaços d' elevar-se fins a ell per la llur moralitat, intel·ligència, ordre y bona fortuna?... Y encare que solament considerem al patró en les relacions purament econòmiques ab sos obrers, es ben clar que 'ls seus interessos el lligan forsosament ab aquests, y en certa manera dependeix dels seus obrers, tant com aquests depen de ell. ¿Qué faria 'l patró sens el concurs dels obrers? Ja no seria un patró, sino un teòric d' industria, quals combinacions ingenioses resultarien estèrils. Ell dirigeix als obrers; però ¿no són aquests els que executen la obra? ¿Y quan, sens que arribin a negar-li el concurs dels seus brassos, li retallen solament llur bona voluntat, no sufriix el patró en els propis interessos? El treball executat ab repugnància es igualment productiu y perfet que 'l que s' executa de bon grau? ¿Hi ha cap patró que sostingui que l' obrer llibertí, borratxo, viciós, en la vida privada, discol en la pública, produeixi en la fàbrica tot lo que pot assolir el treball d' un home emancipat del vici, ordenat a la vida privada y en la vida pública?

Pero veus que quan la terra sembla tocar aquest paradís que la ciència està escorcollant, venen les inundacions, terratrèmols, trasllats de muntanyes, enfoncaments de terres, assecaments de països avans plens de rius y de manantials y síntomes d' un malestar del planeta, com si presentis algú d' aquells cataclismes quals traves trouem en l' enfoncament de l' Atlàntida y 'ls moviments del Diluvio. Des de la Martinica als actuals terratrèmols d' Itàlia, el temps ha estat una cadena de catàstrofes de les quals serán inoblidables Sant Francisco de California y el Vesubí. ¿Qué li passa al planeta? Es un malalt que encara no ha trovat psicòlechs y fisiòlechs que l' entenguin; y a falta de ciència venen les endevinalles. Un profeta oriental anuncia la pròxima vinguda d' un nou diluvio produït per les grans masses de glas acumulades en les regions del Nord a través dels segles y que segons el Magò arribaran a fer desviar l' eix polar. El mon no ha donat importància a les prediccions, suposant les somnis de maniatxos: no diré que no hi sagan; però la experiència accredita que totes les prediccions de tal classe han obtinut sempre la mateixa incredulitat.

Ja plou! cridaven Noé els bailets del poble quan s' estava acabant l' arca: uns quants dies després d' embarcat, els respondia: ja plou.

L' humanitat no vol pas convences de que aquesta no es la seva casa; qu' ho diguin els propietaris de Sant Francisco, que l' incendi y 'l terratrèmol varen convertir en masovers.

Pero, per que no s' diguin ja somnis de boigs, acaba de publicar-se un llibre terrible «De l' home à la Science», en el qual l' autor estudia la desaparició de la rasa humana de la vida del planeta, explicant 'l' delectació de sabi les runes que deixarà 'l' humanitat y que desapareixerà mica en mica, sense deixar rastre.

Bon consol pera 'l cor assedegat de felicitat y d' eviternitat!

MATTHIEU

Paris, 9 nov. 907.

CRÒNICA SOCIAL

Notes americanes

Segons un telegrama publicat per la premsa yanki se han declarat en suspensió de pagos les grans fàbriques de impresió de teles existents a Arnold, Northadans (Estats Units), quedant sense treball uns 3.000 obrers que aniran a engrossar les files de les numeroses víctimes dels «trusts», dels «corners» y altres concentracions no menys interessades y ruinoses.

A Sant Francesc de California se han declarat en vaga els empleats de travanes, havent-se perturbat l' ordre públic.

Un accident tràgic

A Saint Etienne ha ocorregut una sensible desgracia.

Des de la altura de uns 200 metres caigué dintre del pou de una mina el gaulou que condueix una brigada de minayres.

Set d' ells quedaren morts al acte, essent molts els contusos.

Nova llei

Se anuncia qu' en els primers dies del mes próximo el Ministre Sr. Besada llegirà en el Parlament la nova llei de Mines.

Se diu que se estableixen bases pera que s' acabi la competència entre la Agricultura y la Minería.

Se crearán tribunals mixtos de patrons y obrers, dintre qual jurisdicció caurán els litigis entre minayres.

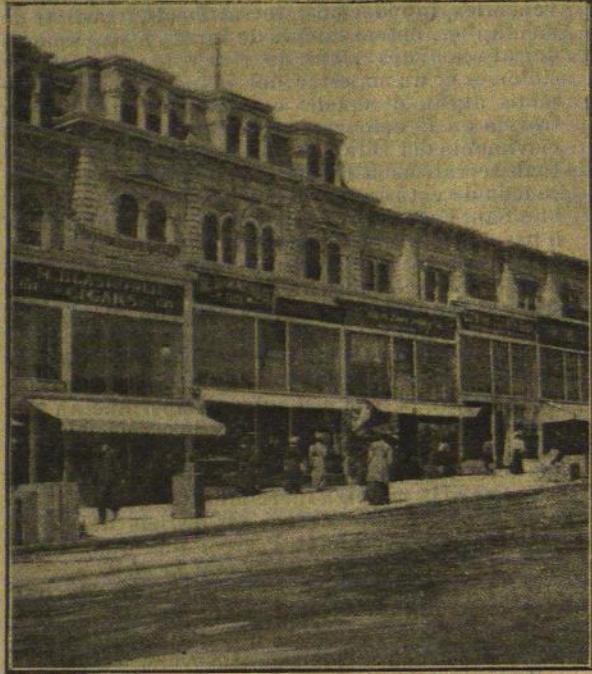
Nova construcció

El diumenge passat tingué lloc la colocació de la primera pedra del edifici que ha de al·larsse en uns terrenys del Ajuntament situats en el carrer del Bruch pera instalarhi la escola de sortys y muts.

Salvador Viellet y Soler
Heroic pages que salvà la vida a 78 persones en la inondació de Tortosa del mes passat.

CALIFORNIA.—SANT FRANCISCO

Parades de gèneros improvisades devant dels hotels particulars de la Avinguda Vau-Ness

Al acte hi assistí la Corporació municipal y distingides personalitats, pronunciant un breu parlament l' Alcalde Sr. Sanllehy, el que posà de relleu la importància que tindrà la escola pera les persones desvalgudes y en general pera la cultura ciutadana.

Avis

Segueixen en la nostra Oficina de colocacions rebentse bon nombre de ofertes, lo que demosta la virtualitat dels bons exemples.

Com que el nostre ideal no es altre que ex-

tendre els serveys gratuïts de colocacions ai major nombre de persones necessitades d' elles, novament ens dirigim als quefes de tallers, fabricants, encarregats de explotacions agrícoles, botiguers, petits industrials y a les entitats que vulgan ajudarnos en aquesta tasca pera que's fassin ressò de la nostra veu y vingan a nodrir la llistes de oferta y demanda ab els elements que estiguin en immediat contacte.

Obra social.

Se ha constituit el jurat que te l' encarrech de calificar les obres sobre ciencies socials que opten al premi de 1000 pessetes, concedides per l' Ajuntament a les publicacions durant l' últim quinquenio.

Els carreteros.

En una reunió celebrada pe's obrers carreteros se acordà demanar a n'els patrons ei descans dominical complert.

Jochs florals del Ateneu**Obrer Català del Clot**

El passat diumenge a la tarda se celebren ab gran lluïment aquets Jochs florals, amb assistència d'autoritats: en ells En J. Torrendell hi llegí un substancial discurs d' En Prat de la Riba, després del qual y llegida la Memoria del Secretari resultà guanyadora de la flor natural la Exma. seyyora Comtesa del Castellà y de Carlet, per sos bellissims sonets titolats «Medalla».

La notable poetisa escullí per Regina de la festa a la hermosa senyoreta María Sofía Mauroner y Soler, qu' estigué voltada d' una incomparable Cort d' Amor. El públic ovacionà a la guanyadora de la Flor natural, a la Regina y ses dames. Foren premiats en el mateix certamen nostres amics don Joseph Carner, per sa molt notable poesia «Carlemany y el Rey don Jaume», En Pere Prat Gaballí per sa «Oda al Travall» que publicà, y els senyors Raventós, López Picó y altres. La festa se clo-

gué ab un bell discurs de don Francesch Sitjà y Pineda.

El dimarts y en el teatre del mateix Ateneu s' hi donà una funció en honor dels poesies premiats, Cort d' amor y demés dels Jochs florals, representantse molt ajustadament per la Companyia del Teatre Principal la notable comèdia de Giacosa «Com les fulles». Es digne de felicitar l' Ateneu Obrer Català de Sant Martí per festes com la esmentada, les quals honren altament a dita societat.

Obra filantròpica

Del Gremi d' Obrers fideuhers de Barcelona y contorns, hem rebut 25 ptes. a favor dels damnificats per les darreres inondacions, quantitat qu' hem remés a son destí.

Bolsa del Treball

Hem rebut les següents notes oficials:

Movimiento general de ofertas de colocación de la Bolsa del Trabajo del Fomento del Trabajo Nacional.

Tenedores de libros y otros cargos de escritorio análogos.	41	Fotógrafos.	1
Corredores y Representantes.	48	Carpinteros.	2
Viajantes de todas clases.	33	Delineantes.	2
Aprendices de todas clases.	36	Ayudantes Contramaestre para telares.	2
Meritorios.	27	Modistas.	5
Meritorios y Aprendices.	8	Bordadoras à máquina.	1
Mozos de almacén, despacho, etc.	27	Total de ofertas.	283
Dependientes de Comercio.	9	No están incluidos en este resumen las ofertas hechas á la Bolsa del Trabajo de 400 obreros para unas minas y la de otros 200 para desmontar tierra de la carretera de la Seo de Urgel á Puigcerdá.	
Correspondencia.	8	Barcelona, 4 de Noviembre de 1907.	
Taquígrafos.	9	El Secretario de la Bolsa del Trabajo, Marcelino Graell.	
Electricistas, Mecánicos y Chauffeurs.	52	<i>Movimiento general de demandas de la Bolsa del Trabajo del Trabajo Nacional, desde 1.º de Julio hasta la fecha.</i>	
Dependientes de Comercio.	104	Tenedores de libros y otros cargos de escritorio análogos.	232
Cobradores.	74	Corredores, Comisionistas y Representantes.	54
Dibujantes, delineantes y teóricos de tejjidos.	15	Viajantes de todas clases.	84
Destiladores de brea, alquitran, etc.	1	Correspondencia.	57
Mozos, criados, porteros, etc.	429	Taquígrafos.	9
Practicantes de Farmacia.	2	Electricistas, Mecánicos y Chauffeurs.	52
Total gen. de demandas de colocación.	1.123	Dependientes de Comercio.	104
Prestarán fianza hasta 500 ptas..	45	Cobradores.	74
id. id. 1.000 5.000 >	25	Dibujantes, delineantes y teóricos de tejjidos.	15
id. id. 10.000 15.000 >	3	Destiladores de brea, alquitran, etc.	1
id. id. 20.000 25.000 >	2	Mozos, criados, porteros, etc.	429
id. id. 30.000 >	1	Practicantes de Farmacia.	2
Poseen idiomas extranjeros.	132	Total gen. de demandas de colocación.	1.123
Aceptarán colocación por horas.	14	Prestarán fianza hasta 500 ptas..	45
Barcelona, 4 de Noviembre de 1907.		id. id. 1.000 5.000 >	25
El Secretario de la Bolsa del Trabajo, Marcelino Graell.		id. id. 10.000 15.000 >	3

Imp. Carrer Nou de St. Francesch, 17

SECCIÓN D' ANUNCIS

Grandes Almacenes de Ferretería
QUINCALLA Y MAQUINARIA
Fundiciones de hierro y bronce, talleres de maquinaria
FUMISTERÍA

Hijo de Ignacio Damians

Talleres URGEL PROVENZA || Despacho Escudellers, N.os 24, 26 y 28 y Obradors, N.os 2, 4, 6 y 8.
Teléfonos Despacho, n.º 101 Taller, n.º 3630 = Apartado de Correos n.º 41.

BARCELONA

HISTORIA GENERAL DE ESPAÑA

RAMÓN B. GIRÓN
TREINTA TOMOS A UNA PESETA EL TOMO
De venta en las librerías, kioscos y en la Administración:
Diputación, 286, Barcelona.

DIABETICHS Elixir del Dr. Sastre y Marqués
Es el de resultats mes segura pera curar tan terrible malaltia, mil·vant's sempre la seva intensitat purificant la sanc tonificant el sistema nerviós y fent rebuxar tan l'albuminuria, cesa la glucosuria en les diabetis insípidas. La curació se logra molt depressa
Casa especial pera xarops medicinals dosificats

FARMACIA: HOSPITAL, 109 Y CADENA, 2.—BARCELONA

COLOCACIONS.—Se necessiten:
Oficialas, mitj oficialas y aprentants modistas.
Oficialas sastres.
Planxadoras.
Minervista caixista.
Aprenent sombrerer.
id. guardioner.
Maquinista ratilladoras de moidors.
Aprendents pera fer maletes.
id. enquadernadors.
id. pera casa de confeccions.
Sombrereras.
Aprendents pera merceria.
Sabaters.
NOTA.—Al objecte de no dificultar el funcionament de nostra oficina se fa avinent que questa unicament extindrà els seus serveys á les colocacions consignades en el adjunt anuncij lo que fem pr-sent a les persones que faltas de treball acudeixen a nostre domicili social al objecte de evitásl-hi la perduta de temps y las molestias inherents a una negativa involuntaria per part nostra.—Les cartas se dirigiran á la oficina de colocacions.

Hores de despatx á la redacció: De 12 a 1 del mitjdia.
NOTA.—Nostre servey pel carácter aventurau de la majoria de colocacions no podem extenderells á les persones de fora de Barcelona y en el cas de que alguna especialitat vingui á crear una excepció a n'aquella regla se ns deurán fer les peticions personalment

BOLSA DEL TRABAJO.—Instalada en el Fomento del Trabajo Nacional.—Plaza de Santa Ana, 4.—OFERTAS:
Joven 16 anys escritorius.
Oficialas bordadoras en blanco.
Aprenents electricistas.
Auxiliar tenedors de libros.
Empleado para vender detall, sueldo 100 ptas. mes.
Un corredor artículos fierro, 25 duros mes.
Tenedor de libros 38 duros mes.
Corredor màquines escribir.
Un dibujante sobre cristal.
(En la secretaria de la institució hay nuevas listas)

SEDLITZ GRANULADO
DEL DR. FERRER

Dr. E. FERRER PORTALS Plaza del Angel 6-7 EN TODAS LAS FARMACIAS BARCELONA

RENOMBRADOS

MEDICAMENTOS COSTANZI

COSTANZI

RECLAMO HUMANITARIO

Los sin rivales CONFITES Roob ó Inyección

COSTANZI

Preparados por GRAU YNGLADA conocidos en todo Europa y América para la curación de las Estreñeces urétrales, Uretritis, Prostatitis, Cistitis, Catarrus de la vejiga, consiguen casi de inmediato su curación por las rápidas y eficaces curas obtenidas con los mismos.

Innumerables cartas de enfermos curados con los mismos que lo atestiguan, están á disposición del público, siendo esto la mayor garantía.

Depósito General: Rambla del Centro, 30.—Farmacia

DETALLE: Principales farmacias y Centros de Especialidades

Consultorio médico todos los días de 11 a 12 y de 6 a 7

Rbla. del Centro, 30 bajos.—BARCELONA

Manel Ballespí

BARRETS y GORRAS

A BON PREU

41-CARRER AMPLÉ-41

al tombar el Regomir.—BARCELONA

Curació infalible de les trencadures mitjançant el Braguer Medical Vives

Es aquest perfectíssim aparell l'última paraula de la ciència pera l' aliví absolut y curació radical de les trencadures, per antigues que siguin, essent ab preferència aconsejat a tots els trencals per les eminentíssimes més notables.

Demanis follet explicatiu que's regala y envia gratis a totes parts.

Hores de 9 a 12 y de 3 a 7.—RAMBLA DEL CENTRE, NÚM. 12, PRAL.

PELUQUERIA

A. SARRÁ

RAMBLA DEL CENTRO, 1, ENTR.

Frente al Teatro del Liceo

WERTHEIM
MÁQUINES PERA COSIR Y BRODAR

ESPECIALITAT: Máquina rotativa RÁPIDA, la mellaor del món.

Máquines pera totes les industries.

Máquines rectilínees SEYFERT pera mitjas.

AL COMPTAT Y A PLASSOS

AVINYÓ, 9.—BARCELONA

CALLICIDA PIZÁ

emplasters y de los líquidos en general. Es económico, una peseta en todas las farmacias, droguerías y zapaterías.

Depósito general: Farmacia del autor, Plaza del Pino, 6. BARCELONA

Por l'30 ptas. se remite por correo certificado.

EL mejor y más agradable PURGANTE laxante, refrescante, diurético, digestivo y depurativo.—TISANA DEL LABRADOR. En farmacias.—D.º Austrí, Vertrallans, 5.—Barcelona.

Extrira rápidamente, sin dolor ni molestia, los callos y durezas.

Es curioso: no motiva los inconvenientes de otros

los farmacias, droguerías